Omistajanvaihdos on yrityksen vastuullisuusloikka

15.12.2021

Suomalainen omistajanvaihdostyö nykyisessä muodossaan lähti aikoinaan liikkeelle huolesta ikääntyvien yrittäjien liiketoimintojen tulevaisuudesta. Myös sukupolvenvaihdokset ovat aina olleet yksi olennainen osa omistajanvaihdoskeskustelua. Seuraavaksi huomion kohteeksi nostettiin kasvuyrittäjyys ja suhteellisen tuore näkökulma on digitalisaation hyödyntämisen kehityshyppäys omistajanvaihdosten yhteydessä.

Nyt syksyllä 2021 olemme saaneet uuden todisteen omistajanvaihdosteeman uudistumisesta. Vastuullisuus on nimittäin nousemassa osaksi yritysten strategista kehittämistä ja hakemassa omaa paikkaansa myös yrityksen omistajanvaihdoksissa.

Vastuullinen liiketoiminta on sitä, että yritys huomioi toimintansa taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristövaikutukset, eli vaikutukset toimintaympäristöön ja yhteiskuntaan. Konkreettisella tasolla se voi tarkoittaa esimerkiksi uusiutuvan energian käyttämistä ja jätteiden vähentämistä, työntekijöiden työturvallisuuden parantamista tai sitä, että yrityksen talous pidetään terveellä pohjalla. Viime kädessä yritykset kantavat vastuuta yhteiskunnasta esimerkiksi sitä kautta, että ne työllistävät suomalaisia sekä mahdollistavat hyvinvointiyhteiskunnan palveluiden rahoittamisen veroeuroillaan.

Myös pk-yritykset sitoutuneita vastuulliseen liiketoimintaan

Suomi ja suomalaiset yritykset ovat tutkitusti vastuullisuuden edelläkävijöitä. Suomalaisyritysten vastuullisuuden tasoa on tutkittu hiljattain mm. Elinkeinoelämän keskusliiton pienten ja keskisuurten työnantajayritysten vastuullisuusbarometrissa. Tuloksista voimme nähdä, että myös pk-sektorin yritykset ovat vahvasti sitoutuneita vastuulliseen liiketoimintaan ja sen kehittämiseen.

Vastuullisuus näkyy myös omistajanvaihdoksissa, niin yrityskaupoissa kuin sukupolvenvaihdoksissa, entistä enemmän. Vastuullinen yritys on houkuttelevampi kohde potentiaalisten jatkajien keskuudessa ja paremmassa kunnossa kohti pitkäjänteistä menestystä. Kun ostaja ennen kaupantekoa tarkastelee liiketoimintaan liittyviä riskejä eri näkökulmista (due diligence), se yhä useammin kartoittaa myös vastuullisuusriskit ja -mahdollisuudet yrityksen toiminnassa. Ostajaa saattaa kiinnostaa onko yrityksen toimialakohtaiset vastuullisuuden näkökulmat huomioitu ja sisällytetty osaksi strategiaa. Toisin sanoen, onko toiminnan jatkuvuus varmistettu?

Nykyisten yrittäjien onkin siis hyvä päivittää yrityksen toimintatavat ja arvot vastaamaan vastuullisen liiketoiminnan vaatimuksia. Sillä on nimittäin yrityksen markkina-arvoa lisäävä vaikutus. Toisaalta on erittäin todennäköistä, että uuden omistajan arvoissa vastuullisuudella on aikaisempaa vahvempi rooli. Omistajanvaihdos on myös yrityksen vastuullisuusloikka.

Juha Tall, Seinäjoen ammattikorkeakoulu SeAMK
Elina Sonninen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK